

VOORBEREIDING

Buiten worden de nieuwe paaskaars, de kaarsen voor de nevendienst en jeugdkapel en voor De Wijkplaats en Schouwenhove ontstoken. Daarbij wordt een gebed uitgesproken.

Introïtus   lied 594 – cantor en cantorij

cantor   Wachters op de morgen, hoever is de nacht?
cantorij   *Ontwaak wie nog slaapt en sta op uit de dood!*
cantor   Wachters op de morgen, hoever is de nacht?
cantorij   *Ontwaak wie nog slaapt en sta op uit de dood!*
cantor   Wachters op de morgen, hoever is de nacht?
cantorij   *Ontwaak en sta op, uw licht is opgegaan!*

De kaarsen worden de kerkzaal binnengedragen.
Bij binnenkomst gaat de gemeente staan.

Lied   594 (vervolg – cantor en allen)

op de drempel

cantor   Licht van Christus!

allen

vóór de tafel

cantor   Licht van Christus!

allen

Het witte antependium wordt opgehangen.
Het tafelgerei wordt op de liturgische tafel geplaatst.

bij de doopvont

cantor   Licht van Christus!

allen

Lof van het Licht

Lied   600: 1 en 2 cantorij, 3, 4 en 5 allen

Kyrië en Gloria   299d – cantorij en allen

c Heer, ontferm U over ons,

a

c Christus, ontferm U over ons,

a

c Heer, ontferm U over ons,

a

c Ere zij God in den hoge, en vrede op aarde voor mensen van zijn welbehagen. Wij loven U,

a

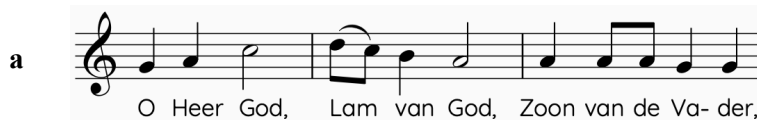

c Wij vereren U,

a

c O Heer God, Koning des hemels,
God onze Vader almachtig.

c die de zonden der wereld wegdraagt,
ontferm U over ons;

c Gij, die gezeten zijt aan de
rechterhand van God de Vader,

c Want Gij allen zijt heilig.

c O Jezus Messias met de heilige Geest
in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

c amen,

DE SCHRIFT GEOPEND

Nacht van gedenken

Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?

Dit is de nacht van het gedenken dat hemel en aarde gemaakt zijn
en de mens geroepen is uit het duister tot het licht.

Daarom lezen we **Genesis 1: 1-10** (NBV21)

¹ In het begin schiep God de hemel en de aarde. ² De aarde was woest en doods, duisternis lag over de oervloed, en over het water zweefde Gods geest. ³ God zei: ‘Laat er licht zijn,’ en er was licht. ⁴ God zag dat het licht goed was, en Hij scheidde het licht van de duisternis; ⁵ het licht noemde Hij dag, de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.

⁶ God zei: ‘Laat er midden in het water een gewelf komen dat de watermassa’s van elkaar scheidt.’ ⁷ God maakte het gewelf en scheidde het water onder het gewelf van het water erboven. Zo gebeurde het. ⁸ Hij noemde het gewelf hemel. Het werd avond en het werd morgen. De tweede dag.

⁹ God zei: ‘Laat het water onder de hemel naar één plaats stromen, zodat er droog land verschijnt.’ En zo gebeurde het.

¹⁰ Het droge noemde Hij aarde, het samengestroomde water noemde Hij zee. En God zag dat het goed was.

En zingen we lied **316**: 1, 2, 3 en 4

Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?

Dit is de nacht van het gedenken, dat het volk Israël weggeroepen werd uit Egypte
en opstond om op weg te gaan door de wateren van de dood heen.

Daarom lezen we **Exodus 14: 12-30** (NBV21)

¹² Hebben we niet al in Egypte gezegd: ‘Laat ons toch met rust, laat ons maar als slaven voor de Egyptenaren werken, want dat is altijd nog beter dan om te komen in de woestijn?’ ¹³ Maar Mozes antwoordde het volk: ‘Wees niet bang, wacht rustig af. Dan zult u zien hoe de HEER vandaag voor u de overwinning behaalt. De Egyptenaren die u daar nu ziet, zult u hierna nooit meer terugzien. ¹⁴ De HEER zal voor u strijden, u hoeft zelf niets te doen.’

¹⁵ De HEER zei tegen Mozes: ‘Waarom roep je Mij te hulp? Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder trekken. ¹⁶ Jij moet je staf geheven houden boven de zee en zo het water splijten, zodat de Israëlieten dwars door de zee kunnen gaan, over droog land. ¹⁷ Ik zal de Egyptenaren onverzettelijk maken zodat ze hen achterna gaan, en dan zal Ik mijn majesteit tonen door de farao en zijn hele leger, zijn wagens en zijn ruiters, ten val te brengen. ¹⁸ De Egyptenaren zullen beseffen dat Ik de HEER ben, als Ik in mijn majesteit de farao, met al zijn wagens en ruiters, ten val heb gebracht.’

¹⁹ De engel van God, die steeds voor het leger van de Israëlieten uit was gegaan, stelde zich nu achter hen op. Ook de wolkkolom, die eerst voor hen uit ging, stelde zich achter hen op, ²⁰ zodat hij tussen het leger van de Egyptenaren en dat van de Israëlieten kwam te staan. Aan de ene kant bracht de wolk duisternis, aan de andere kant verlichtte de vuurzuil de

nacht. Die hele nacht konden de legers niet bij elkaar komen.²¹ Toen hield Mozes zijn arm boven de zee, en de HEER liet de zee terugwijken door gedurende de hele nacht een krachtige oostenwind te laten waaien. Hij veranderde de zee in droog land. Het water spleet,²² en zo konden de Israëlieten dwars door de zee gaan, over droog land; rechts en links van hen rees het water op als een muur.²³ De Egyptenaren achtervolgden hen, alle paarden en wagens van de farao en al zijn ruiters gingen achter hen aan de zee in.²⁴ Maar in de morgenwake keek de HEER vanuit de vuurzuil en de wolkkolom neer op het Egyptische leger en zaaide paniek onder hen.²⁵ Hij liet de wielen van de wagens vastlopen, zodat de Egyptenaren met moeite vooruitkwamen. ‘Laten we vluchten!’ riepen ze. ‘De HEER steunt de Israëlieten, Hij strijdt tegen ons!’

²⁶ De HEER zei tegen Mozes: ‘Strek je arm uit boven de zee; dan stroomt het water terug, over de Egyptenaren en over al hun wagens en ruiters.’²⁷ Mozes gehoorzaamde, en toen de dageraad aanbrak, stroomde de zee terug naar haar gewone plaats. De Egyptenaren vluchtten het water tegemoet, de HEER dreef hen regelrecht de golven in.²⁸ Het terugstromende water overspoelde het hele leger van de farao, al zijn wagens en ruiters, die achter de Israëlieten aan de zee in gereden waren; niet een van hen bleef in leven.²⁹ Maar de Israëlieten waren dwars door de zee gegaan, over droog land, terwijl rechts en links van hen het water als een muur omhoogrees.

³⁰ Zo redde de HEER de Israëlieten die dag uit de handen van de Egyptenaren. Toen ze de Egyptenaren dood langs de zee zagen liggen³¹ en het tot hen doordrong hoe krachtig de HEER tegen Egypte was opgetreden, kregen ze ontzag voor de HEER en stelden ze hun vertrouwen in Hem en in zijn dienaar Mozes.

En zingen we **lied 802**: 1, 2, 3, 4, 5 en 6

Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?

Dit is de nacht van het gedenken van het profetenwoord dat de HEER zijn verbond trouw blijft, dwars door de dood heen.

Daarom lezen we **Ezechiël 37: 1-14** (NBV21)

¹ Ik werd opnieuw door de hand van de HEER gegrepen. Zijn geest voerde mij mee en Hij zette mij neer in een dal vol beenderen.² Ik moest er aan alle kanten omheen lopen, en zo zag ik dat er verspreid over het dal heel veel beenderen lagen, die helemaal waren uitgedroogd.³ De HEER vroeg mij: ‘Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?’ Ik antwoordde: ‘HEER, mijn God, dat weet U alleen.’⁴ Toen zei Hij: ‘Profeteer, en zeg tegen deze beenderen: “Dorre beenderen, luister naar de woorden van de HEER!⁵ Dit zegt God, de HEER: Beenderen, Ik ga jullie adem geven zodat jullie tot leven komen.⁶ Ik zal jullie pezen geven, vlees op jullie laten groeien en jullie met huid overtrekken. Ik zal jullie adem geven zodat jullie tot leven komen. Dan zullen jullie beseffen dat Ik de HEER ben.”’

⁷ Ik profeteerde zoals mij was opgedragen. Zodra ik dat deed hoorde ik een geluid, er klonk een geruis van botten die naar elkaar toe bewogen en zich aaneenvoegden.⁸ Ik zag pezen zich aanhechten en vlees groeien, ik zag hoe er huid over de botten heen trok, maar ademen deden ze nog niet.⁹ Toen zei Hij tegen mij: ‘Profeteer tegen de wind, profeteer, mensenkind, en zeg tegen de wind: “Dit zegt God, de HEER: Kom uit de vier windstreken, wind, en blaas in deze doden, zodat ze weer gaan leven.”’¹⁰ Ik profeteerde zoals Hij mij gezegd had, en de lichamen werden met adem gevuld. Ze kwamen tot leven en gingen op hun voeten staan: een onafzienbare menigte.

¹¹ En Hij zei tegen mij: ‘Mensenkind, deze beenderen zijn het volk van Israël. Het zegt: “Onze botten zijn verdord, onze hoop is vervlogen, onze levensdraad is afgesneden.”¹² Profeteer daarom en zeg tegen hen: “Dit zegt God, de HEER: Mijn volk, Ik zal jullie graven openen, Ik laat jullie uit je graven komen en Ik zal jullie naar het land van Israël brengen.¹³ Mijn volk, als Ik je graven open en jullie uit je graven laat komen, zullen jullie beseffen dat Ik de HEER ben.¹⁴ Ik zal jullie mijn adem geven zodat jullie weer tot leven komen, Ik zal jullie in je eigen land laten wonen, en jullie zullen beseffen dat Ik de HEER ben. Wat Ik gezegd heb, zal Ik doen – zo spreekt de HEER.”’

En zingen we **lied 610**: 1 en 2 *allen*, 3 cantorij, 4 *allen*, 5 cantorij en 6 *allen*

Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?

Dit is de nacht van het gedenken dat het zegel van de Liefde die alle verstand te boven gaat, ons met elkaar en God verbindt.

Daarom lezen we **Hooglied 8 : 6 en 7** (NBV21)

⁶ Draag mij als een zegel op je hart,
als een zegel op je arm.
Sterk als de dood is de liefde,
beklemmend als het dodenrijk de hartstocht.
De liefde is een vlammend vuur,

een vuurgloed van de HEER.

⁷ Zeeën kunnen haar niet doven,
rivieren spoelen haar niet weg.
Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen,
dan werd hij smadelijk veracht.

En zingen we **lied 592**: 1 cantorij, 2 en 3 *allen*

Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?
Dit is de nacht van het gedenken dat God vóór ons is,
de banden van de dood verbrak en uit de dood is opgestaan.

Daarom lezen we **Marcus 16 : 1-8** (NBV21)

¹ Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria van Magdala en Maria, de moeder van Jakobus, en Salome geurige olie om Hem te balsemen. ² Op de eerste dag van de week gingen ze heel vroeg in de ochtend, vlak na zonsopgang, naar het graf. ³ Ze zeiden tegen elkaar: ‘Wie zal voor ons de steen voor de ingang van het graf weggrollen?’ ⁴ Maar toen ze opkeken, zagen ze dat de steen al was weggerold; het was een heel grote steen. ⁵ Toen ze het graf binnengingen, zagen ze rechts een in het wit geklede jongeman zitten. Ze schrokken vreselijk. ⁶ Maar hij zei tegen hen: ‘Wees niet bang. Jullie zoeken Jezus van Nazaret, die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, Hij is niet hier; kijk, dat is de plaats waar Hij was neergelegd. ⁷ Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus: ‘Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie Hem zien, zoals Hij jullie heeft gezegd.’” ⁸ Ze gingen naar buiten en vluchtten bij het graf vandaan, want ze waren bevangen door angst en schrik. Ze waren zo erg geschrokken dat ze tegen niemand iets zeiden.

En zingen we **lied 767**: 1 en 2 **allen**, 3 en 4 cantorij, 5 **allen**, 6 cantorij en 7 **allen**

v: De Heer is waarlijk opgestaan!

a: Ja waarlijk opgestaan!

Wij begroeten elkaar met de woorden: ‘De Heer is waarlijk opgestaan!’

Een korte overdenking

Lied 608: 1 cantorij, 2 en 3 **allen**

Doopgedachtenis

v: Dit is de nacht waarin wij worden teruggebracht
naar de bronnen van ons geloof.
De uittocht uit het angstland is ons op het lijf geschreven
met het water van de doop.
Wij zijn opgestaan uit de nacht,
kinderen van Abraham geworden
en de Zoon van Israël
neemt ons mee door water en door duisternis, -
een nieuwe geboorte,
met een nieuwe naam genoemd,
als reisgenoten naar ongeziene verten.
Zoals de apostel Paulus schreef aan de gemeente in Rome:

³ *Weet jullie dan niet dat wij allen,*

(Romeinen 6 : 3-5)

gedoopten in Christus Jezus,

gedoopt zijn in zijn dood?

⁴ *Wij zijn dus met Hem mee begraven*

door de onderdompeling in de dood,

om, evenals Christus is opgewekt van de doden

door de glorie van de Vader,

ook zo in een vernieuwd leven onze weg te gaan.

⁵ *Want waar ons sterven lijkt op het zijne*

dan zullen wij dat ook zijn in zijn opstanding.

Daarom willen wij nu onze doopgelofte hernieuwen.

gemeente gaat staan

We gieten water in het doopvont

We gedenken de doop door onze doopgelofte opnieuw uit te spreken:

v: Willen jullie de Heer uw God dienen en naar Zijn stem alleen horen?

a: Ja, dat willen wij!

v: Willen jullie je verzetten tegen alle machten en krachten die als goden over ons kunnen gaan heersen?

a: Ja, dat willen wij!

v: Willen jullie je telkens opnieuw omkeren naar Christus en hopen op de van God gegeven toekomst voor alle mensen?

a: Ja, dat willen wij!

Geloofsbelijdenis

Wij geloven in een gemeenschap van Christenen, waarin we er zijn voor elkaar.

Wij geloven in het licht dat wij aan elkaar door kunnen geven.

Wij geloven in het water, dat ons bindt en nieuw leven geeft.

Wij geloven in deze tekens van hoop en leven, dat we elkaar de dood niet willen aandoen, maar elkaar het leven geven.

Wij geloven dat we samen waar kunnen maken, dat oog om oog en tand om tand niet de laatste waarheid is.

Wij willen geloven in de liefde die verdraagt, in de weg van mens tot mens.

Wij willen geloven in de nieuwe mens, in een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

Wij willen geloven in Gods goedheid, die geen einde heeft.

Amen.

Lied 351: 1, 2 en 3

GEBEDEN EN GAVEN

Mededelingen

Tijdens de digitale collecte zingt de cantorij 'Wij lopen met de ogen dicht'

(tekst: Sytze de Vries, melodie: Christiaan Winter – lied 141 uit de bundel Jij, mijn adem)

1 Wij lopen met de ogen dicht;
nog is de dag niet echt geboren.
De last van wat geweest is ligt
nog als een steen op ons. Wij horen

2 ternauwernood elkaars verdriet.
Dat een gemis zo kan verdoven.
Want die wij deelden is er niet.
Hoe zouden wij het licht geloven?

3 Toch loopt het licht op ons vooruit.
Waar wij alleen maar schreien konden
heeft God de dag al ingeluid.
Volop doet reeds zijn licht de ronde

4 en wekt dat uitgewist gezicht
tot leven voor ons oog. Het valse
gelaat met doornenkroon wordt licht,
hertekend met een krans van stralen.

5 Wij zien hem met de ogen dicht.
Hij komt ons bidden binnenlopen,
wordt onze bloedsomloop. Dit licht
kust vurig onze dagen open.

6 Wij leven voortaan met dit beeld
als aan ons heupgewricht geraakten.
De zon is opgegaan. Het licht
van elke dag brengt hem ter sprake.

Zegenbede over de gaven

Gebeden

dankgebed, voorbeden, stil gebed en Onze Vader

elke voorbede wordt beantwoord met het **refrein van lied 458**

Zui - ve - re vlam, ver - drijf met je licht
de scha - duw van de dood.

ONTVANGEN EN DELEN VAN HET PAASLICHT

Nodiging om in de kring te gaan staan

tijdens het vormen van de kring zingt de cantorij 'Zingen zal dit huis en juichen'

(tekst: Sytze de Vries, melodie: Willem Vogel – lied 137 uit de bundel Jij, mijn adem)

1 Zingen zal dit huis en juichen,
zingen zullen hout en steen.
Zingen zullen wij en juichen
met de ruimte om ons heen!

2 Adem halen mag de aarde
nu de hemel zelf weerklinkt.
Grenzeloos zijn de gezangen
om de dag die hier begint!

3 Zingend zullen wij ontwaken
want het licht is opgegaan.
Vreugde viere wij, want heden
is de Redder opgestaan.

Slotgebed

Slotzang   *Zeg het aan allen dat hij leeft*
(tekst: Sytze de Vries, melodie: Johann Crüger)

allen

1 Zeg het aan allen dat hij leeft
en waarlijk opgestaan
te midden van de mensen leeft
om zo ons voor te gaan.

allen

2 Zwijg niet maar geef aan allen door
dit hoopvol nieuw bericht,
hoe hij een hemels koninkrijk
op onze aarde sticht.

cantorij

3 De wereld in dit nieuwe licht
is ons beloofde land.
De schepping wordt als open hof
ontvangen uit zijn hand.

cantorij

4 Dit lichte leven legt beslag
op heel het wereldrond.
Weet, dat het goed is, voor altijd,
zegt ons Gods eigen mond.

allen

5 Want aan het water van de dood
heeft hij een grens gesteld.
Het lichtend eerste morgenrood
beschijnt het groene veld.

cantorij

6 Het is opnieuw de derde dag
dat alles vruchten draagt.
Het leven richt zich stralend op,
de goede schepping daagt!

allen

7 De Bruidegom gaat voor ons uit
en wij houden de wacht.
Een feest bereidt hij voor zijn bruid:
het grote paasmaal wacht!

Zegen   *afgesloten met gezongen amen*

Orgelspel   Fuga in G BWV 576, toegeschreven aan J.S. Bach (1685-1750)

Aan deze dienst werd meegewerkt door:

koster(s) en commissie van ontvangst: vrijwilligers uit de gemeente

voorganger: ds. G.A.V. Fröberg

ouderling van dienst: Bart Pieters; diaken van dienst: Emmy Bergsma

lectoren: Daniël de Jonge, Ria Swager, Marijke Ouwerkerk, Relinde Kremer

organist: Casper de Jonge; de cantorij van de Vredeskerk o.l.v. Maarten Boonstra

Technische realisering van de uitzending op internet:

beeld en geluid door leden van het beamteam; webmaster: Peter Baan

Collecte voor zaterdag 4 april

- collecte: De Bakkerij

Meer informatie over de Kerk in Actie collecte van de zondag vindt u op www.kerkinactie.nl/collecterooster.

U kunt nu en gedurende de komende week digitaal bijdragen met de app **appostel**.

*Een dienst terugkijken of een preek opnieuw beluisteren?
Dat kan op: www.kerkdienstgemist.nl. Ga naar: PG De Verbinding Leiden*

*Na afloop van deze dienst bent u van harte uitgenodigd
om met paasbrood en een glas sap van de druiven (gegist of ongegist)
het feest van de opstanding te vieren.*

We nodigen u van harte uit om samen de viering van het Paasfeest
voort te zetten in de dienst van Paasmorgen.

Dit is een dienst van Schrift en Tafel.

Voorganger is ds. Chris de Jonge.

